

Kommunikációelmélet, rendszer szemlélet és személyiség

A kommunikációelméleti iskolák gyökerei

- Kibernetika, rendszer szemlélet fejlődése
- Paradigmaváltás: kilépés az intrapszichésből az interperszonális térbe
- Rendszer (Gestalt, mikromilió) ↔ Egyén
- Tranzakcióanalízis
- Palo Alto-i kommunikációelméleti iskola (Családterápia, NLP, Hipnózis)

A Palo Alto-i iskola jellegzetességei

- Rendszer szemléletű
- Problémaorientált
- Nem az egész személyiséggel, egy körülhatárolt problémával foglalkozik
- Interperszonális elmélet
- Kommunikációval magyaráz
- Mikromilió fontossága

A kommunikációs dinamika alapelvei

• Szükségszerű• Többcsatornás és többszintű• Digitális és analóg• A kommunikáció tagolt• Szimmetrikus /komplementer	• Reciprocitás• Kibocsátása / vétele pszichológiai szükséglet• Hírközlő promotív jelleg• Metakommunikáció• Nem egyformán kontrollálható csator.

Palo Alto: Mental Research Institute

• Csalódott analitikus terapeuták• Változások illogikus bekövetkezése/ be nem következése• Probléma megoldására tett kísérletek és spontaneitás	• Rövidterápiás módszer• Tünetekre irányul• Nem oknyomozó• Változásokra koncentrálnak• Pragmatizmus, empirikus kutatások

Paul Watzlavick

- Nincs részletes koncepciója
- Változások és állandóságok ritmikája
- Paradox helyzetek
- Nehézség és problémák különbségei
- A magyarázat nem vezet változáshoz
- A helyzetek helytelen kezelése és a látszatmegoldások

A problémamegoldás szintjei

Elsőfokú változások:
a rendszeren belül

Másodfokú változások:
a rendszer megváltoztatása

A helytelen kezelés formái

- A problémák tagadása, struccpolitika: nem cselekszik, pedig kellene
- Utópia - szindróma: ott cselekszik, ahol nem kellene
- Paradoxon: rossz szinten cselekszik, ellentmondás a kommunikációs szintek közt

A kettőzkötés (double bind)

- „Légy spontán!”
- Akár merre lép, rossz Ő Alternatíva illúziója
- Patogén kettőzkötés (Gregory Bateson):
„Damned if I do, damned if I don't”
- Terápiás kettőzkötés
Intenzív terápiás kapcsolat
A tünetviselkedés előírása

A patogén kettőzkötés (Bateson)

- Skizofrénia kutatás az 50-es években
- Patológias családi kommunikáció
- Zavaros üzenetek
- „Skizofrenogén anyák”
- A gyermek lehetőségei
Hebefrén sch
Paranoid sch
Katatón sch

R.D. Laing és az antipszichiátria

- Szociálpszichiátria
- Rendszerszemlélet
- Skizofrének és családjaik vizsgálata
- A skizofrénia nem tünetegyüttes, hanem személyes tapasztalat
- A család terméke, nem elképzelhető a másik nélkül
- „Metanoia”: utazás, belső beavatás, törekvés, gyógyulási folyamat

A kommunikációelméletek
gyakorlati felhasználásának
lehetőségei

Milton Erickson és az indirekt hipnózis

- A tudattalan bölcsességének tana
- Egyedi térkép a világról
- Privát nyelv (a szavak denotatív és konnotatív tartalma)
- Kontroll kérdése
- Transz: összezavarni a páciens
- Tudatállapot-változások jellegzetességei

Erickson hipnotikus módszerei

- Közhelyek
- Idő felhasználása
- Nem cselekvés
- Ismétlés
- Többértelműség
- Metaforák, mesék, történetek

NLP (Neurolingvisztikai programozás)

- R. Bandler és J. Grinder - 1975
- Erikson + Perls + Satyr = gyakorlat
- Változások gyors kialakítása (nem mindig tartós)
- A szubjektív leképezés fontossága
- Milyen érzés, élmény volt? (sok kérdés)
- „Érzelmi nyelv” formájában kódolunk

V.A.K.O.G.

- Az élmények leképezésének struktúrája
Vizuális - Akusztikus - Kinesztéziás - Olfaktórikus - Gusztatórikus
- Feltárás és a jelentés átstrukturálása (transz)
- A rossz élmény érzelmi mintáit összekötni jó élmény (forrásélmény) érzelmi mintáival
- Átprogramozás, újrakondicionálás

Az NLP axiómái

- A jelentés, nem a történet számít
- Sokoldalú kommunikáció szükségessége
- Az emberek mindig a „legjobb” lehetőséget választják
- Minden viselkedés hasznos lehet
- A cselekvés minősíthető, személy nem

Rendszerszemléletű családterápia

- Virginia Satyr, milánói iskola
- Jelen és jövő fontos
- Homeosztázis
- Cirkuláris okság
- Aktivitás, célorientáltság
- Feedback-re épülő, önszabályzó rendszer
- Rendszerpatológia, patológiás egyensúly
- Indexpaciens: áldozatszempélyek
- Indikációk

